

Staking na 'spionage'camera in cabine vrachtwagenchauffeur!

Wat zijn jouw rechten?

De feiten: een spontane staking brak uit bij een Limburgs afvalwerkingsbedrijf toen bekend raakte dat het bedrijf een spionagecamera had geïnstalleerd in de stuurcabine van één van haar chauffeurs.

De reden die het bedrijf hiervoor aanhaalde was dat de veiligheid in gevaar werd gebracht door de persoon in kwestie. Dit werd ook gekaderd binnen het camerabeleid binnen de firma.

De werknemers voelden zich echter terecht gecontroleerd want wie verzekerde er immers dat ook hun stuurcabine of werkplaats niet stiekem gefilmd werd?

We gaan hier even dieper op in want dit levert terecht vragen op naar de vertrouwensband die toch moet primeren tussen werkgever en werknemer en naar wanneer de werkgever het recht heeft om hierop in te breken door gebruik te maken van zijn gezag en dus bijhorende controlerecht.

Het gebruik van camerabewaking werd tot voor cao 68 (1998) niet geregeld wat leidde tot uiteenlopende arresten waarbij het recht op privacy van werknemers telkenmale werd afgewogen tegen het concrete belang van de werkgever of tenminste wat de werkgever aanhaalde.

Sinds cao 68 is duidelijk dat elk bewakingsstelsel met camera('s) dat ertoe strekt om bepaalde plaatsen of activiteiten op de arbeidsplaats te bewaken vanuit een punt dat zich geografisch op een afstand van die activiteiten of plaatsen bevindt met of zonder het oog op bewaking van de beeldgegevens die het verzamelt en overbrengt, valt onder de noemer Camerabewaking. De cao geeft duidelijk aan dat er in principe geen inbreuk mag zijn in de persoonlijke levenssfeer van de werknemer en, wanneer dit toch het geval is, dit tot een strikt minimum moet beperkt blijven.

Deze camerabewaking is enkel toegelaten indien één van onderstaande doelen bereikt wordt:

- de veiligheid en gezondheid;
- de bescherming van de goederen van de onderneming;
- de controle van het productieproces;

- de controle van de arbeid van de werknemer

Indien de werkgever een camerabewakingsstelsel besluit in te voeren dan moet hij verplicht meedelen welke het doel is (cfr supra); of de beeldgegevens bewaard worden; hoeveel camera's er zijn; waar ze staan en wanneer ze functioneren. De controle van het productieproces mag bijvoorbeeld niet permanent zijn wanneer het de controle van de arbeiders betreft maar wel wanneer het de controle van het productieproces betreft en mits het machines betreft. Indien de controle van het productieproces betrekking heeft op de werknemers kan ook dit enkel van tijdelijke aard zijn.

Bovendien zal, indien het controle van de arbeiders betreft, altijd overleg nodig zijn met de werknemersvertegenwoordigers die zullen controleren of bovenstaande punten werden nageleefd en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de werknemers niet (onnodig) in het gedrang brengt. Dit moet bovendien periodiek geëvalueerd moeten worden! Indien er geen syndicale delegatie is, zullen de werknemers zelf de informatie moeten ontvangen.

Algemeen geldt de inbreuk op de privacy zoveel mogelijk moet beperkt worden en dat het doel dus niet alle middelen heiligt maar enkel strikt noodzakelijk gebruik toelaat. Het is dus zaak hierop te letten bij de invoering en latere evaluatie.

Desalniettemin heeft de werkgever volgens recente rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens toch het recht om wettig videobewaking uit te oefenen tijdens de gehele werkdag en gedurende langere tijd, indien het doel bestaat uit verantwoordelijken voor een misdrijf te vatten en hen te sanctioneren met een ontslag, zelfs zonder voorafgaande informatie aan de werknemers (EHRM, 17 oktober 2019, López Ribalda en anderen / Spanje). In het bewuste geval betrof het diefstal uit de kassa die tot aanzienlijke verliezen leidde en werden enkel de kassa's in de gaten gehouden. Ook het Hof van Cassatie oordeelde eerder al in die zin via constante rechtspraak.

Indien de werkgever deze regels niet naleeft, kan hij bestraft worden met een geldboete van tweehonderd vijftig euro tot twintigduizend euro indien het onrechtmatig gebruik van beelden betreft en met een geldboete van honderd euro tot tienduizend euro indien het gebruik van de camera's zelf niet correct gebeurt.

We geven nog mee dat in bepaalde gevallen sprake zal zijn van een bewakingscamera bedoeld om misdrijven (door derden) tegen personen of goederen te voorkomen, vast te stellen of op te sporen of bv de openbare orde te handhaven. In dat geval zijn de regels van de Camerawet van toepassing tenzij de camera's natuurlijk een dubbele functie hebben (én bewaking én controle op bedrijfsniveau). In dat laatste geval zijn zowel cao 68 als de Camerawet van toepassing maar primeert die laatste indien de regels niet gelijktijdig kunnen worden toegepast.